خبر

برنامه‌های سالروز درگذشت «پدر گرافیک ایران»

● **گروه هنر:** نمایش اتودها و طراحی‌های مرتضی ممیز و سخنرانی و نمایش آثار (تایپ دیزاین و پوسترهای) توماس مارشاند - طراح گرافیک از فرانسه- برنامه‌هایی هستند که برای سیزدهمین یادبود مرتضی ممیز در نظر گرفته شده‌اند. مرتضی ممیز متولد چهار شهریور ۱۳۱۵ بود و در تهران چشم به جهان گشود؛ او طراح گرافیک، تصویرگر و استاد دانشگاه بود. او را پدر هنر گرافیک ایران می‌نامند. گشایش این برنامه‌ها جمعه (دوم آذر ۱۳۹۷) ساعت ۱۷ در تالار شهناز خانه هنرمندان است و بازدید از نمایشگاه‌ها تا هشتم آذرماه ادامه خواهد داشت.

ممیز در سال ۱۳۴۴ از دانشگاه تهران، دانشکده هنرهای زیبا فارغ‌التحصیل شد و سه سال بعد گواهی‌نامه طراحی غرفه و ویترین و معماری خود را از مدرسه عالی هنرهای تزئینی پاریس دریافت کرد. او در سال‌های پایانی عمر خویش با بیماری سرطان دست‌وپنجه نرم می‌کرد و از ۲۳ آبان‌ماه ۱۳۸۴ برای تازه‌ترین دور شیمی‌درمانی، در بیمارستان آبان تهران بستری شده بود که چند روز بعد حالش رو به وخامت نهاد و سرانجام در ۶۹ سالگی روز شنبه، پنجم آذرماه ۱۳۸۴ درگذشت. پیکر مرتضی ممیز، هفتم آذرماه، تشییع و در باغبان‌کلا، واقع در کردان کرج، به خاک سپرده شد.

نمایشگاه نقاشی در گالری شکوه

● **گروه هنر:** نمایشگاه نقاشی‌های «عدنان مصلایی» از ۲۵ تا ۳۰ آبان ماه در گالری شکوه برپا می‌شود. علاقه‌مندان می‌توانند در روزهای یادشده از ساعت ۱۶ تا ۲۰ برای دیدن این آثار به گالری مراجعه کنند. گالری شکوه در بلوار اندرزگو، خیابان سلیمی‌شمالی، خیابان نوری، شماره ۱۹ واقع است.

نگاهی به سی‌وپنجمین جشنواره فیلم کوتاه تهران

قدر فیلم‌سازان کوتاه نوجو را بدانیم

گروه هنر: سی‌وپنجمین جشنواره فیلم کوتاه تهران با حاشیه‌هایی آغاز به کار کرد. حضور تعداد قابل‌توجهی اثر کوتاه در این دوره از جشنواره و البته خبر ممیزی برخی از آثار راه‌یافته به این دوره حواشی بسیاری درباره چگونگی برگزاری آن و البته کیفیت آثار به راه انداخت. نامه ۲۰۰ سینماگر در اعتراض به ممیزی فیلم‌های کوتاه حاضر در جشنواره امسال تنور اعتراضات را داغ‌تر کرد. بااین‌حال چند روز مانده به برگزاری جشنواره مدیرعامل انجمن سینمای جوانان ایران در واکنش به نامه اعتراضی بیش از ۲۰۰ سینماگر خطاب به وزیر ارشاد، صحبت کرد و گفت: «این نامه‌ای که نوشته‌اند حتما از سر دلسوزی است و حتما وزیر هم به آن توجه می‌کند، اما ممکن است ملاحظاتی داشته باشیم که به دلیل برخی موضوعات و برخی ایام، حساسیت‌ها بیشتر شود. دولت به دنبال سانسور و حذف هنرمندان نیست و واقعا هم این‌طور نبود که از سر بزدلی به برخی فیلم‌ها مجوز داده نشود. شاید این سری از فیلم‌ها که کنار گذاشته شدند شش ماه پیش حذف نمی‌شدند، چون در برخی مواقع فضای فرهنگی برخی موارد را ایجاب می‌کند، اما دولت قطعا در حوزه فرهنگی حالت انقباضی ندارد».

آنچه پیش از برگزاری جشنواره توجه مخاطب را جلب کرد، برنامه‌های حاشیه‌ای جشنواره بود. برگزاری پرتعداد نشست‌های تخصصی از این دست برنامه‌هاست که هر روز میزبان تعداد زیادی از علاقه‌مندان فیلم بود. از سوی دیگر تنوع آثار کوتاه به‌نمایش‌گذاشته‌شده در این دوره نظرات مثبت بسیاری را به همراه داشت، اما بی‌نظمی در برخی برنامه‌های جشنواره از جمله انتقادهایی است که از گوشه‌وکنار زیاد شنیده می‌شد. از سوی دیگر شورای سیاست‌گذاری گروه هنر و تجربه، نامزدهای خود را در جشنواره فیلم کوتاه تهران اعلام کرد.

■ پویانمایی «روباه» به کارگردانی و تهیه‌کنندگی صادق جوادی
■ «موج کوتاه» به کارگردانی و تهیه‌کنندگی محمد اسماعیلی
■ «بچه‌خور» به کارگردانی محمد کارت و تهیه‌کنندگی سیدمازیار هاشمی و هنر ایده بنیان
■ «سیندرلا» به کارگردانی مهدی آقاجانی و تهیه‌کنندگی حسن شمس
■ «مثل بچه آدم» به کارگردانی آرین وزیردفتری و تهیه‌کنندگی مجید برزگر و انجمن سینمای جوانان ایران

در اختتامیه جشنواره فیلم کوتاه تهران، تندیس سینمای هنر و تجربه و جایزه نقدی به میزان ۶۰ میلیون ریال به بهترین فیلم از نگاه سینمای هنر و تجربه تعلق می‌گیرد.

سینمای هنر و تجربه از سال ۱۳۹۳ در جشنواره بین‌المللی فیلم کوتاه از میان فیلم‌های بخش مسابقه به بهترین فیلم هر سال تندیس و جایزه نقدی اهدا کرده است.

همچنین انجمن فیلم کوتاه ایران (ایسفا) مسئولیت انتخاب بهترین فیلم از نگاه تماشاگران را در سی‌وپنجمین جشنواره بین‌المللی فیلم کوتاه تهران برعهده داشته و هر روز پنج فیلمی که بیشترین تعداد آرای تماشاگران را به دست آورده بدون اولویت معرفی کرد.

سی‌وپنجمین جشنواره بین‌المللی فیلم کوتاه تهران با اعلام برگزیدگان بخش‌های مختلف، سه‌شنبه، ۲۲ آبان، ساعت ۱۸ در برج میلاد به کار خود خاتمه می‌دهد؛ جشنواره‌ای که هرساله میزبان فیلم‌سازان کوتاهی است که مخاطبان بیشتری آثارشان را به تماشا می‌نشینند و محک خوبی برای عیارسنجی فیلم‌سازانی است که به مرور قدم به دنیای سینمای بلند می‌گذارند.

همچنین با بهتاش صناعی‌ها ، داور بخش بین‌الملل جشنواره گفت‌وگویی کردیم که می‌خوانید:

بهتاش صناعی‌ها:سینمای کوتاه مشکلات فیلم‌های بلند سینمایی را ندارد. فیلم‌سازان فیلم کوتاه با طیب خاطر و به دور از هرگونه ممیزی یا دغدغه بازگشت سرمایه سعی می‌کنند ایده‌های خود را به منصه ظهور برسانند. به نظرم باید قدردان این فیلم‌سازان به‌مثابه یک سرمایه انسانی مهم برای سینمای حرفه‌ای باشیم

به نظر شما فیلم کوتاه در ایران چه جایگاهی پیدا کرده است؟

به نظرم درحال‌حاضر فیلم‌های کوتاه جایگاه ویژه‌ای پیدا کرده است؛ هم در ایران و هم در خارج از کشور. دلیلش هم این است که فیلم‌های خوبی در ایران ساخته می‌شود که هم در داخل کشور موردتوجه واقع شده‌اند و هم در دنیا اعتبارات جشنواره‌ای کسب کرده‌اند. در برخی از فیلم‌ها هم شاهد مضمون و ساختار قابل‌توجهی می‌شویم که همین نکات اهمیت ساخت فیلم کوتاه را در ایران می‌رساند.

فیلم‌های این دوره از جشنواره را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

خب امسال هم مثل هر جشنواره‌ای، شاهد فیلم‌های خیلی خوب، خوب، متوسط و حتی بد هستیم. اما نکته حائزاهمیت این است که تعداد فیلم‌های متوسط و خوب بیشتر هستند و همین نوید ظهور نسلی را می‌دهد که با وجود کم‌بودن سن‌شان، پر از ایده‌های ناب و خلاقه هستند. نکته مهم دیگر این است که نام عوامل حرفه‌ای و فنی در سینمای حرفه‌ای را در تیتراژ فیلم‌های کوتاه می‌بینیم.

چرا؟

خب به دلیل کیفیت بالای فیلم‌های کوتاه است. یعنی خود عوامل حرفه‌ای سینما هم ترجیح می‌دهند در کارهای استاندارد ولی کوتاه مشارکت داشته باشند. از سویی هم سینمای کوتاه مشکلات فیلم‌های بلند سینمایی را ندارد. فیلم‌سازان فیلم کوتاه با طیب خاطر و به دور از هرگونه ممیزی یا دغدغه بازگشت سرمایه سعی می‌کنند ایده‌های خود را به منصه ظهور برسانند. به نظرم باید قدردان این فیلم‌سازان به‌مثابه یک سرمایه انسانی مهم برای سینمای حرفه‌ای باشیم.

قدردانی از آنها چگونه محقق می‌شود؟

مثلا اینکه فیلم‌نامه‌های آنها دچار ممیزی‌های سلیقه‌ای نشود. دولت برای کارکردن آنها فضا را فراهم کند. ضمن اینکه شرایط سرمایه‌گذاری برای ساخت فیلم‌هایشان مهیا شود. چون گاهی می‌بینیم فردی که کمتر از ۲۵ سال دارد، فیلمش خیلی بهتر از فیلم‌سازی است که در دهه چهارم زندگی خود به سر می‌برد. پس بهتر است فیلم‌سازان نوجو در سینمای کوتاه را جدی بگیریم و نگذاریم این سرمایه‌ها بی‌خودی نابود شوند.

از رشد فرهنگی تا جشنواره چهل‌وهشتم بین‌المللی فیلم رشد

غفلت از گنجینه

رضا آشفته: جشنواره بین‌المللی فیلم‌های آموزشی رشد چهل‌وهشتمین دوره خود را پیش‌رو دارد، اما گویا آموزش‌وپرورش ما همچنان از چنین ماجرایی دور است و هنوز هم شیوه آموزش در اتکا به محفوظات است تا اینکه بخواهند به رشد بهتر در راستای امور خلاقه سمت‌وسو دهند. شاید آموزش‌وپرورش کشور فنلاند مثال بارز و بی‌بدیلی برای ارتقای سطح آموزشی در جهان باشد که می‌تواند مانند الگویی بارز و کاربردی، همه کشورها را در آموزش‌وپرورش کودکان فعال کند. شاید برگزاری چنین جشنواره‌ای که نام رشد را نیز با خود به همراه دارد، بتواند ما را در برابر چنین کارکردی توانمندتر کند.

ارتقای آموزش با بهره‌گیری از فیلم در فرایند یاددهی و یادگیری، برای بسیاری از مردم جهان موضوع روشنی است؛ به‌گونه‌ای که اکنون فیلم آموزشی، گونه‌ای شناخته‌شده در جهان است. در کشور ما نیز برای توجه بیشتر به این عرصه، از سال ۱۳۴۲ جشنواره فیلم علمی، آموزش و تربیتی یا همان رشد برگزار می‌شود و امسال چهل‌وهشتمین دوره این جشنواره است.

جشنواره بین‌المللی فیلم‌های آموزشی رشد قدیمی‌ترین جشنواره فیلم در ایران و جشنواره‌ای تخصصی است که با مدیریت وزارت آموزش‌وپرورش ایران و اهتمام سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی، هر سال با هدف شناسایی، انتخاب و معرفی فیلم‌های برتر آموزشی و تربیتی برگزار می‌شود. نام رسمی این جشنواره در ابتدا «فستیوال بین‌المللی فیلم‌های آموزنده» بود، اما پس از پنج دوره برگزاری، واژه «جشنواره» برای نخستین‌بار در زبان فارسی برای نامیدن این رویداد به کار گرفته شد و به‌این‌ترتیب نام جشنواره در دوره ششم، در سال ۱۳۴۸ هجری شمسی (۱۹۶۹ میلادی)، به «جشنواره بین‌المللی فیلم‌های آموزشی» تغییر یافت. برگزاری این جشنواره با وقوع انقلاب برای چند سال متوقف شد. اولین دوره این جشنواره پس از انقلاب که دوره پانزدهم این رویداد بود، به مناسبت هفته معلم از ۱۲ اردیبهشت ۱۳۶۴ و به مدت یک هفته در موزه هنرهای معاصر تهران برگزار شد.

وحید نیکخواه‌آزاد، دبیر چهل‌وهشتمین دوره، بر این باور است که این جشنواره، قدیمی‌ترین جشنواره ایران و خاورمیانه و پرمخاطب‌ترین رویداد ایران محسوب می‌شود. حدود ۱۵میلیون نفر شامل دانش‌آموزان و معلمان از مخاطبان بالقوه این جشنواره هستند؛ به‌طوری‌که فیلم‌های این جشنواره سال گذشته از سوی بیش از چهار میلیون نفر دیده شد. طیف مخاطبان این جشنواره نیز بسیار متنوع بوده است؛ به‌طوری‌که مخاطبانی از هفت تا ۷۷ساله داریم.

بنابراین حیف است گزیده این فیلم‌ها در فهرست فیلم‌های آموزشی و کاربردی مدارس کشور قرار نگیرد و با توجه به موضوع کتاب‌های درسی، بچه‌ها از دیدن این آثار بهره‌مند نشوند.

با همه اهمیتی که می‌توان برای جشنواره فیلم رشد و کارکردش متصور بود، هنوز کارکرد این جشنواره بیرون از دبیرخانه‌اش و در این چند روز زمان برگزاری، مفهوم نشده است و نمی‌دانیم با چه گنجینه‌ای روبه‌رو هستیم و چگونه باید از این همه زیبایی، دانش و شهود موجود در این آثار برجسته به سود رشد آموزش‌وپرورش ایران بهره‌وری کنیم.

در زمینه پیشبرد آموزش‌وپرورش، صمد بهرنگی که خود آموزگار و داستان‌نویس است، نظریه‌هایی دارد که حالا این آثار باید از طریق فیلم ساخته شده و بررسی شوند و اگر نکات بارزی در آنها هست، باید برای ارتقای آموزش‌وپرورش مرکز توجه قرار بگیرند. در بین فیلم‌سازان ایرانی نیز عباس کیارستمی سال‌ها آثار متعددی را با چنین رویکردی تولید کرده است که آنها نیز باید دیده و بررسی شوند تا بتوان از موارد برجسته آنها نیز برای ارتقای آموزش در ایران بهره‌برداری کرد. دیگرانی مانند امیر نادری، ابراهیم فروزش، محمدعلی طالبی، جعفر پناهی و... که در این سال‌ها فیلم ساخته‌اند نیز باید همواره مورد رصد و پژوهش باشند و در این مسیریابی‌هاست که آثار بهتری با اهداف ارتقا و پیشرفت آموزشی در ایران خلق خواهد شد. با چنین رویکردی، امسال شش فیلم آموزشی و دو فیلم تربیتی از ساخته‌های فیلم‌ساز فقید، عباس کیارستمی که همگی در کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ساخته شده‌اند، در جشنواره رشد به نمایش گذاشته خواهد شد.

«زنگ تفریح»، «من هم می‌توانم»، «دو راه‌حل برای یک مسئله»، «رنگ‌ها» و «دندان‌درد» عنوان فیلم‌های آموزشی شادروان کیارستمی هستند که نمایش داده خواهند شد. همچنین دو فیلم «اولی‌ها» و «مشق شب» نیز از آثار تربیتی این فیلم‌ساز فقید است که در جشنواره رشد اکران خواهند شد.

البته ما از خودی‌ها بسیار غفلت کرده‌ایم و باید بیشتر از اینها در تدارک دیدن و بررسی این آثار باشیم و به جنبه‌های پژوهشی آنها نیز توجه نشان دهیم. این می‌تواند ما را در پررنگ‌شدن اهداف جشنواره بین‌المللی فیلم آموزشی رشد یاری کند.

سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی، چهل‌وهشتمین جشنواره بین‌المللی فیلم رشد را از ۲۵ آبان تا دوم آذر در سینما فلسطین تهران برگزار می‌کند.

زیر درختان زیتون

فاطمه معتمدآریا به صحنه تئاتر می‌آید

● **گروه هنر:** فاطمه معتمدآریا قرار است در نمایش «خنکای ختم خاطره»، به نویسندگی و کارگردانی حمیدرضا آذرنگ به ایفای نقش بپردازد. حمیدرضا آذرنگ در جدیدترین تجربه کارگردانی خود در عرصه تئاتر «خنکای ختم خاطره» را در سالن سمندریان تماشاخانه ایرانشهر روی صحنه می‌برد که در اجرای جدید این اثر نمایشی فاطمه معتمدآریا به ایفای نقش خواهد پرداخت.

«خنکای ختم خاطره» در سال ۸۸ به کارگردانی نیما دهقان و با حضور آذرنگ به‌عنوان بازیگر در سالن سمندریان تماشاخانه ایرانشهر اجرا شد. معتمدآریا از بازیگران سینما و تئاتر ایران است که پیش از این در آثار نمایشی متعددی مانند «ریچارد سوم» داوود رشیدی، «ترمینال» و «نامه‌هایی به تب» سیامک احصایی و «ننه‌دلاور و فرزندان او»ی زهرا صبری به ایفای نقش پرداخته است. «خنکای ختم خاطره» قرار است اواخر آذرماه روی صحنه برود. «خنکای ختم خاطره» داستان سربازی به نام یوسف است که در کما به‌سر می‌برد، همه‌چیزش از بین رفته و فقط چشم و دلش سالم مانده است. فرشته‌ای واسطه آمدن او از عالم برزخ به زمین (دنیای زندگان) می‌شود. مأموران بنیاد شهید هرچه بیشتر تلاش می‌کنند تا والدین اصلی یوسف را بیابند، با متقاضیان بیشتری روبه‌رو می‌شوند و این روند به‌گونه‌ای فزاینده و بدون پایان تا انتها ادامه می‌یابد. «خنکای ختم خاطره» زندگی این خانواده‌ها و مشکلات آنان را به نمایش می‌گذارد.

آخرین کارگردانی آذرنگ نمایش «ترن» بود که بهمن و اسفند ۹۵ در سالن اصلی مجموعه تئاتر شهر روی صحنه رفت.

پرواز کلاغ‌ها در گالری مژده

● **گروه هنر:** گروه هنری «آمیدا» نمایشگاه «کلاغ ۲۰ تصویر ۲۰ روایت» را عصر جمعه، ۲۵ آبان، در گالری مژده برپا می‌کند.

آمیدا در سال ۱۳۹۰ به همت جمعی از هنرمندان در حال تحصیل کارشناسی‌ارشد تصویرسازی شکل گرفته که نامشان را از عبارت «آرزوی ماندگاری یک دوستی ابدی» اخذ کرده‌اند؛ اعضای این گروه عبارتند از: مریم ارشادی‌فارسانی، معصومه اعتبارزاده، بهدخت بهروزی، هاله توکلی، گلناز خانعلیزاده، آزاده خیرآبادی، زیبا ذاکر، محسن رزاقی، الهام شایان‌فر، مریم شاهورانی، آیسان صادقی، عطیه ضیغمی، پریسا طالع‌زاده، الهه فرمانیان، فهیمه فریمانه، پیمان مبارکی، امیر محمدخانی، حمیده معتمدفر، سارا نوروزکرمانشاهی و سیمین هنرور.

اولین فعالیت آمیدا برگزاری نمایشگاهی با موضوع آزاد در شهریور ۱۳۹۴ در موزه هنر ملی ایرانی، نگارخانه پردیس بود که مورد استقبال اهالی هنر قرار گرفت. گرچه وجه مشترک این گروه تصویرسازی و تشریک‌مساعی با یکدیگر است، ولی تنوع آثار گویای این است که هرکدام از هنرمندان با نگاهی مجزا و زبان شخصی، مسیر هنری متفاوتی را برای بیان موضوع کلاغ طی کرده‌اند. نمایشگاه «کلاغ ۲۰ تصویر ۲۰ روایت» عصر جمعه، ۲۵ آبان، در گالری مژده به نشانی سعادت‌آباد، خیابان علامه شمالی، خیابان هجدهم شرقی، پلاک ۲۷، افتتاح می‌شود و غیر از شنبه تا دوم آذرماه هر روز از ساعت ۱۰ تا ۱۸ به تماشا خواهد بود.

یادهای پراکنده و ۱۰ تابلوی متفاوت

● **گروه هنر:** آلبوم «یادهای پراکنده» به آهنگ‌سازی صبا علیزاده، ۲۵ آبان در خانه موزه بتهوون رونمایی می‌شود. این آلبوم در فضای موسیقی الکترونیک و الکترو-آکوستیک ساخته شده و شامل ۱۰ قطعه است که هریک روایتگر داستانی متفاوت خواهند بود. «خونین‌شهر»، «رؤیا»، «رنگ‌ها مرا در تهران بافتند»، «من رو یادت موند؟»، «مرثیه‌ای برای آب»، «خاطرات پراکنده»، «بن‌بست لادن»، «تب»، «سلام بر خاک» و «سیال» قطعات اولین آلبوم مستقل صبا علیزاده را تشکیل می‌دهند.

صبا علیزاده درباره محور شکل‌گیری آلبوم «یادهای پراکنده» می‌گوید: «قطعات این آلبوم تابلوهای متمایزی هستند که یک نقاش مشترک دارند؛ بنابراین اگرچه سازبندی، رنگ‌بندی و قاب‌بندی آنها متفاوت است، اما روحیه کلی کار یکسان است». خبر رونمایی آلبوم «یادهای پراکنده» در حالی منتشر می‌شود که ویدئوی قطعه «بن‌بست لادن» ساخته بهزاد شهروان، دیروز در اختیار رسانه‌های رسمی کشور قرار گرفت.

لازم به ذکر است آیین رونمایی آلبوم «یادهای پراکنده» که از سوی «کارگاه نوفه» منتشر شده و پخش آن بر عهده مؤسسه «نشر و پخش جوان» است، روز جمعه ۲۵ آبان، ساعت ۱۸ تا ۲۱ در خانه‌موزه بتهوون به آدرس کریم‌خان زند، خیابان میرزای‌شیرازی، شماره ۶۹ (نبش کوچه یازدهم) برگزار خواهد شد و ورود برای عموم علاقه‌مندان آزاد است.